

**Edderkoppernes evaluering af fokuspunktet
2014-2015:
Inklusion med fokus på venskaber**

Beskrivelse af fokus på læreplanstemaet, sociale kompetencer

Definition af sociale kompetencer i læreplansregi: At arbejde med børnenes sociale kompetencer, relationer og evne til at indgå og forholde sig til fællesskaber er også en fundamental del af det pædagogiske arbejde - på lige fod med tema 1, som omhandler barnets alsidige udvikling. At arbejde med sociale kompetencer handler om at der kan skabes mulighed for, at børnene kan indgå i kammeratskabsmæssige relationer, opbygge og fastholde lege samt udvikle deres indbyrdes samarbejde og relationer.

Kilde: uddrag fra Ministeriet for børn og undervisning.

Vi har i dette års fokuspunkt fra læreplanerne, sociale kompetencer valgt at eksemplificere hvordan vi arbejder med sociale kompetencer med udgangspunkt i arbejdet med inklusion. Der foreligger en beskrivelse af venskabstema om farver.

Videnskabs temaperiode om lys og mørke.

Edderkopperne har lavet en temaperiode om lys og mørke hvor det pædagogiske fokus har været inklusion. Vi vil eksemplificere hvordan vi generelt arbejder med inklusion, gennem denne temaperiode om lys og mørke. Vi lavede forskellige projekter med lys og mørke, gennem temaugen, som vi vil beskrive nedenfor. Vores pædagogiske udgangspunkt, også når vi laver temaperioder, er altid at tage afsæt i det enkelte barns ressourcer og udfordringer samt dagsoverskud, samtidig med at have fokus på fællesskabet. Vi tager i denne temaperiode afsæt i inspiration fra en studietur til Firenze, hvor det pædagogiske personale arbejder med børnenes nysgerrighed som motivation til læring, pædagogerne arbejder metodisk med, at have en undren sammen med børnene i stedet for den mere skolestiske form, hvor pædagogerne underviser børnene. Igennem vores projekt håbede vi på en videnskabelig nysgerrighed og en undren i forhold til forskellige projekter om lys og mørke. I Firenze arbejder de også i en længere varende projektperiode og hermed fordybelse i et interesseområde, i vores projekt en fordybelse i en "videnskabs periode" omkring lys og mørke. Vi har valgt at evaluere temaugen med brug af den didaktiske refleksionsmodel grundlagt af Hiim og Else Hippe.

Definition af inklusion og fællesskaber: "Det overordnede mål med inklusionsindsatsen er, at alle børn og unge oplever, at de trives og udvikles i de fællesskaber, de er en del af. På denne måde skabes muligheder for, at alle børn og unge får udnyttet og udviklet deres viden, kompetencer og ressourcer og dermed oplever, at deres aktuelle og fremtidige handle- og valgmuligheder udvides"

Københavns Kommunes inklusionspolitik Børne- og ungdomsforvaltningen 2009.

1. Vi såede karse med børnene i en tallerken med vat. Den ene tallerken stillede vi i lys og den anden tallerken stillede vi i total mørke. Efterfølgende gættede vi på hvad der skete med karsen i mørket og karsen i lyset. Nogle gættede på at karsen i mørket ikke ville vokse og at karsen i lys ville smage godt. Det virkede som om det kunne være lidt svært for børnene, at forholde sig til 2 tallerkner med vat og med "korn" på. Det var svært at forestille sig at det skulle blive til karse. Vi tog billeder dagligt så børnene visuelt kunne følge med i processen.

2. Vi lavede et skyggeprojekt, hvor vi afdækkede et rum så det blev helt mørkt. Herefter satte vi et projektør lys op så børnene kunne lave skygger på væggen. Vi prøvede at vinkle lyset så børnene kunne lave både store, små, lange og korte skygger. Inspireret fra Firenze, hvor de anvender udefrakommende fag personer til pædagogiske projekter, havde vi fået en udefrakommende til at stå for det praktiske med lydudstyr og fotografering af børnenes skygger, så vi kunne arbejde med det pædagogiske fokuspunkt, inklusion.

3. Børnene lavede kikkerter af toiletruller hvor der blev sat grøn og rød cellofan på, grøn til det ene øje og rød til det andet øje, ligeledes satte vi grøn og rød cellofan på et vindue så "ud kigget" blev set i de to farver for at opdage hvordan det ser ud. Vi lavede et karton med forskellige farver og udforskede hvordan de forskellige farver på karton så ud gennem henholdsvis rød/grøn kikkert.
4. Vi lavede et mørkt "rum" under et bord med tæpper."Pædagogen tog en skål vand, et spejl og lommelygte og var nysgerrige på om vi kunne lave en regnbue. Spejlet stod skråt nede i skålen med vand og vi lyste på forskellige måder i skålen med spejlet.
5. Generelt gennem perioden havde vi i hverdagen fokus på lys og mørke, det kunne være skygger udenfor eller indenfor med legetøj, eller de farvede ruder eller en nysgerrighed på dagslys/mørke.

Læringsforudsætninger:

Børnenes læringsforudsætninger i forhold til læring om lys og mørke er meget forskellige, men vi antog at alle kunne deltage i aktiviteterne med de læringsforudsætninger de besidder, samt havde en antagelse om at børnene ville opleve projektets indhold som interessant. I forhold til vores fokus på inklusion, har børnene forskellige forudsætninger samt forskellige måder at indgå i fællesskabet. Gennem projektet ville vi sikre at alle børnene var med i fællesskabet på deres

forudsætningspræmisser, hvilket også er vores udgangspunkt generelt i praksis. De voksne støttede og guidede med visualisering gennem projekterne. I forhold til projektet omkring karsesåning var vi bevidste om at nogle af børnene ville blive udfordret på forestillingsevnen og det mere u håndgribelige i forhold til at skulle forestille sig hvad der skete med karsen i lys og mørke. Ved denne aktivitet ville læringsforudsætningerne være meget forskellige. I forhold til de andre projekter kunne børnene indgå og bidrage til fællesskabet med præcis de forudsætninger de hver især besidder. Som altid tager vi afsæt i det specialpædagogiske for at give børnene så optimale vilkår for deltagelse som muligt.

Mål:

Pædagogernes mål med temaprojektet var at have fokus på børnenes udvikling i fællesskabet, det kunne være i form af fælles fokus, fælles oplevelse, at blive opmærksomme på hinanden og hinandens påfund igennem projektet. Et mål var også at vække børnenes nysgerrighed til læring om emnet og kunne indgå i læreprocessen, samt begynde at undre sig og bemærke fagområder inden for emnet.

Rammefaktorer:

De fysiske rammer og formål med aktiviteterne klargjorde pædagogerne samt tydeliggjorde for børnene hvad der skulle foregå samt rammevilkår for aktiviteterne. Det kunne både være visuel forberedelse samt demonstration af hvad der skulle foregå eller verbal guidning. Pædagogerne havde genstande og rum klargjort inden aktiviteterne startede.

Indhold:

Projektets indhold synes umiddelbart at opleve nysgerrig læring om lys og mørke. Men pædagogernes åbne/manifeste udgangspunkt var inklusion og det skjulte/latente var det videnskabelige. Dog synes vi gennem processen at temaet vakte så stor interesse og læringsinteressen blev vakt hos børnene, så vi tillod os at have 2 manifeste udgangspunkter, både læring om lys og mørke samt inklusion.

Læringsprocessen:

Læreprocessen var som nævnt inspireret fra Firenze med udgangspunkt i, at vække børnenes nysgerrighed og vække deres undren på forskellige videnskabelige områder. Materialerne og rammerne var klargjort så børnene ikke skulle bruge energi på at forstå hvad der skulle foregå men kunne bruge energi på at opleve læringsrummet. I forhold til inklusion var processen pædagogfaglig hvor vi anvendte den pædagogik der støtter og guider børnene i fællesskaber og til at opleve en succes i fællesskabet. Det kunne eksempelvis være verbal guidning, overvejelser omkring sammensætning af børn i de givne aktiviteter samt forskellig former for støtte til at mestre sammenspil på forskellige måder.

Vurdering/evaluering:

Målet om at børnene oplevede fælles fokus, havde opmærksomhed på hinanden i projektet samt have en fælles oplevelse lykkedes delvist. Vi blev opmærksomme på at nogle af temaerne var mere velegnede end andre til at have fokus på fællesskabet. I forhold til læring om karsen i lys og mørke erfarede vi at det var et meget kompliceret forsøg, idet børnene havde svært ved at forstille sig karsen der skulle vokse og det var for vanskeligt at forholde sig til. Pædagogerne gættede at karsen ikke voksede i mørket, men erfarede at karsen blev hvid men voksede fint. Denne farveforskel som vi kunne vise, konkret, efter det havde groet, vakte begejstring og undren hos børnene men gav ikke anledning til fælles fokus eller en fælles oplevelsesfølelse.

I forhold til projektet om skygger lykkedes det at børnene oplevede et fælles fokus, at lave skygger. Børnene var MEGET begejstrede for denne del af læringen. De jubede på hinandens vegne over de forskellige skygger de skulle lave. Øvelsen var genstand for en fællesskabsfølelse i hele gruppen, der var mimik, øjenkontakt, gestikuleren og stor begejstring for hinanden. Materialet, skyggerne gav mulighed for at opleve fællesskabet, samtlige bidrag til at lave en skygge blev modtaget af børnene imellem med begejstring. Denne øvelse gav mulighed for, at alle børnenes deltagerforudsætninger var jævnbyrdige, alle havde ens læringsforudsætninger, hvor det eksempelvis kan være tydeligt børnene imellem hvis de klipper, at nogen mestrer klipning frem for andre. Vi antager at denne jævnbyrdighed gav børnene mulighed for at "slippe" nogle begrænsninger hos sig selv og hermed blev øvelsen så succesfuld. Al energi kunne bruges på

fællesskabet og skyggerne og de børn med lavt selvværd skulle ikke forhold sig til, et eksempelvis, præstationspres hos sig selv.

